

scoalacool.ro

**IZVOARE ISTORICE DESPRE
GETO-DACI**

Originile geto-dacilor

Secolul al VII-lea î.Hr. - atestarea în spațiul carpato-danubiano-pontic a geto-dacilor, indoeuropeni, ramura nordică a tracilor, organizați în triburi și uniuni de triburi, cu denumiri diferite.

Între geți și daci nu a existat nici o deosebire, au fost unul și același popor, fiind menționați cu numele de „*geți*” în izvoarele grecești și cu cel de „*daci*” în sursele de origine latină.

Istoria politico-militară timpurie a geto-dacilor a fost cunoscută din izvoarele scrise externe: Herodot (secolul al V-lea î.Hr.), Strabon (secolul I î.Hr.) și Cassius Dio (secolul al III-lea d.Hr.).

Izvoare istorice despre geto-daci

„Înainte de a ajunge la Istru, (regele persan Darius) i-a supus mai întâi pe geții care se cred nemuritori, căci tracii care au în stăpânirea lor Salmydessos și care locuiesc la miazănoapte de Apollonia și orașul Mesambria - numiți skyrmiazi și nipsei - i s-au închinat lui Darius fără nici un fel de împotrivire. Geții însă, care au luat hotărârea nesăbuită (de a-l înfrunța), au fost robiți pe dată, măcar că ei sunt cei mai dreapți și mai viteji dintre tracii.

(...) După indieni, neamul tracilor este cel mai mare; dacă ar avea o singură conducere și ar fi uniți în cuget, ei ar fi, după părerea mea, de neînfrânt.

Dar unirea lor e cu neputință și nu-i chip să se înfăptuiască, de aceea sunt ei slabi. (...) La ei, la tracii, trândăvia este un lucru foarte ales, în vreme ce munca câmpului e îndeletnicirea cea mai umilitoare; a trăi de pe urma jafului este pentru ei cel mai frumos fel de viață. (...) La tracii există următoarea rânduială: își vând copiii pentru a fi duși peste hotare.“

(Herodot, Istorii)

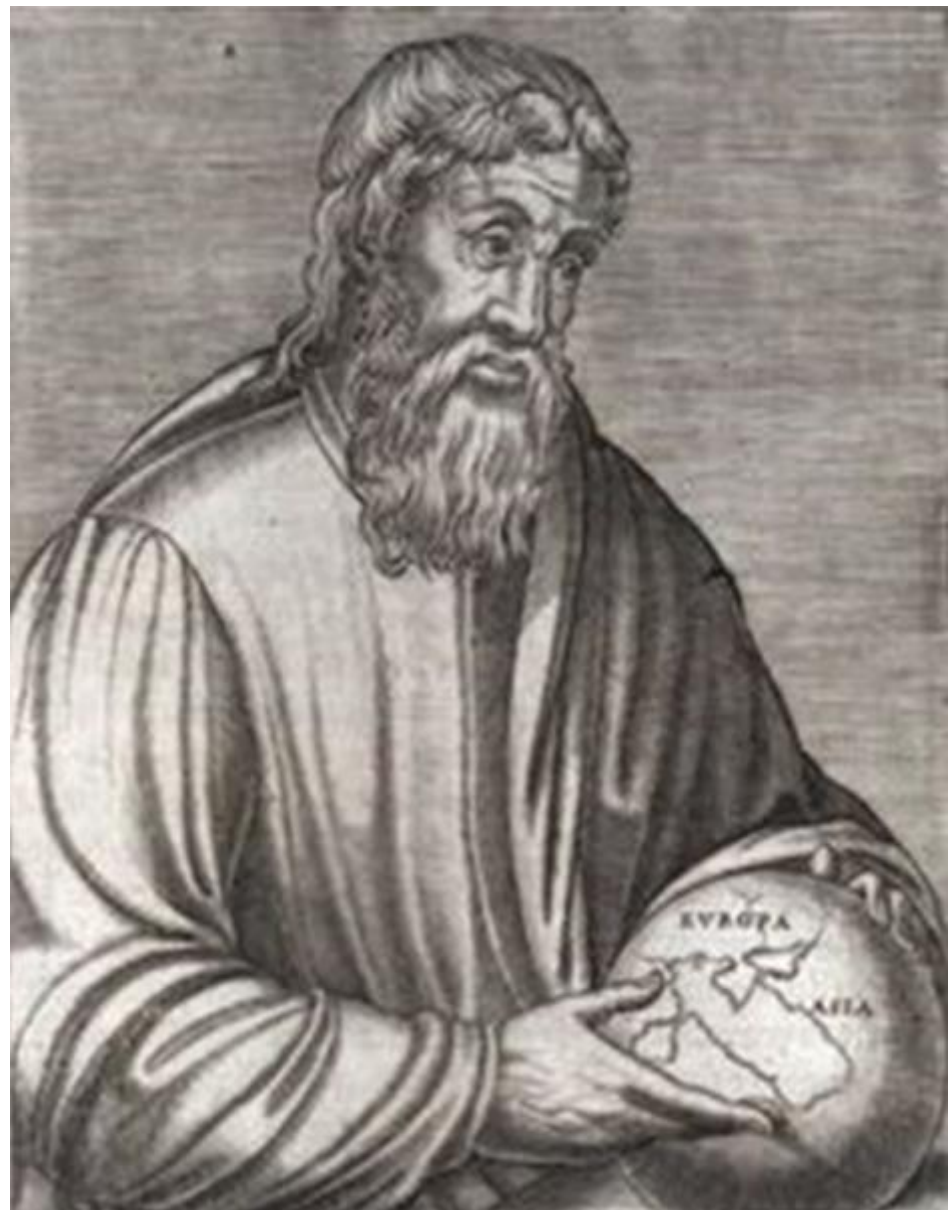

Herodot

Izvoare istorice despre geto-daci

„Geții sunt cei care se întind spre Pont și spre răsărit, iar dacii, cei care locuiesc în partea opusă, spre Germania și spre izvoarele Istrului. (...) Prin țara lor curge râul Marisos, care se varsă în Dunăre. Pe aceasta și-au făcut romanii aprovizionările pentru război. Ei au numit Danubius partea superioară a fluviului și cea dinspre izvoare până la cataracte. Ținuturile de aici se află, în cea mai mare parte, în stăpânirea dacilor. Partea inferioară a fluviului, până la Pont - de-a lungul căreia trăiesc geții - ei o numesc Istros. Dacii au aceeași limbă cu geții.“

(Strabon, Geografia)

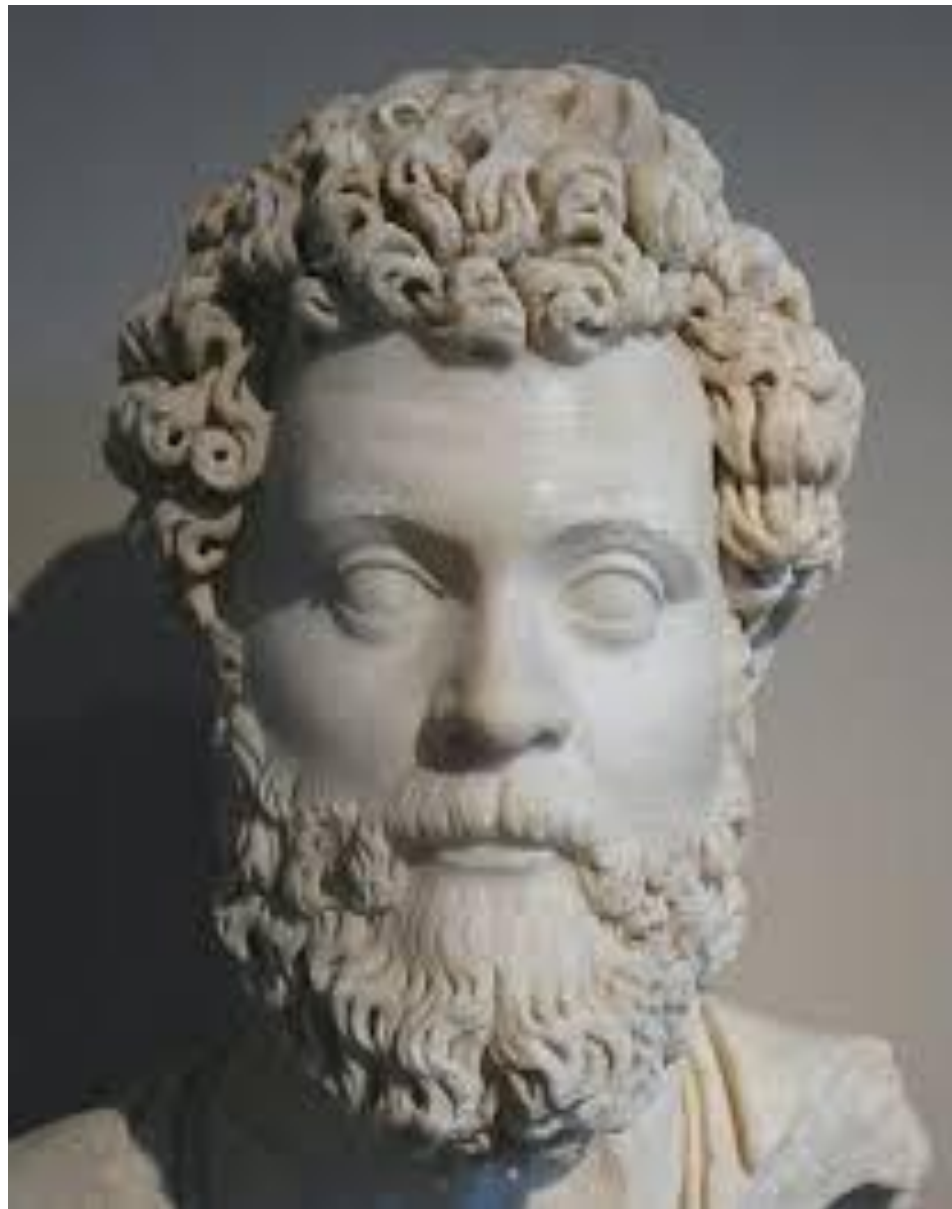

Strabon

Izvoare istorice despre geto-daci

„Eu îi numesc daci pe oamenii pomeniți mai sus, cum își spun ei înșiși și cum le zic și romanii, măcar că știu prea bine că unii dintre greci îi numesc geți, fie pe drept, fie pe nedrept. Căci eu îmi dau bine seama că geții locuiesc dincolo de Haemus (Munții Balcani) de-a lungul Istrului.“

(Cassius Dio, Istoria romană)

Cassius Dio

Societatea geto-dacă

Ocupațiile geto-dacilor au fost următoarele: agricultura și creșterea animalelor, apicultura, pescuitul, prelucrarea metalelor (bronz, fier, aur și argint), olăritul, meșteșugurile și comerțul.

Geto-dacii au cunoscut scrisul cu caractere grecești și latine și au avut preocupări științifice diverse: astronomie, elaborarea calendarului, matematică și botanică.

Așezările fortificate ale geto-dacilor, *dave*, au fost construite cu *murus dacicus* (piatră fasonată fără mortar), cele mai cunoscute fiind următoarele: Ziridava, Tamasidava și Piroboridava.

Locuințelor geto-dacilor au fost construite din lemn, cu una sau două camere, acoperite cu șindrilă.

Geto-dacii au practicat comerțul

Coiful geto-dac de la Coțofenești

Bijuterii geto-dace

Cetatea geto-dacă de la Drăgănești, Olt (reconstituire)

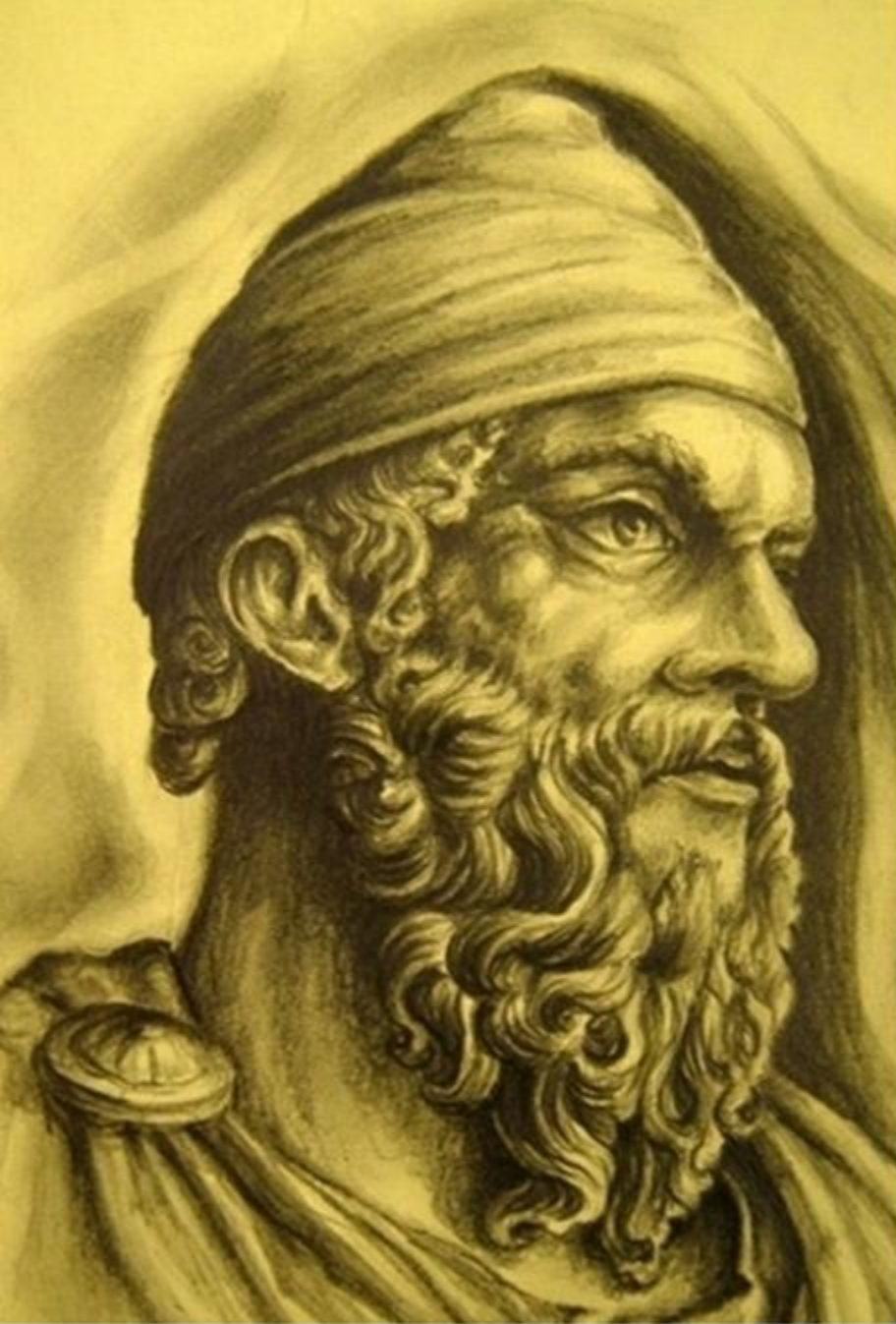
Societatea geto-dacă

Din punct de vedere al organizării sociale, geto-dacii au fost împărțiți în următoarele categorii: aristocrația militară și preoții - tarabostes sau pileati (au purtat capul acoperit cu căciuli, cușme); oamenii liberi (majoritatea populației) - comati sau capillati (au purtat capul descoperit, pletoșii).

Societatea a fost condusă de regi (basilei) precum Burebista (82-44 î.Hr.) și Decebal (87-106 d.Hr.).

Religia geto-dacilor a fost una **politeistă**, în care s-a practicat incinerarea și sacrificiul uman, principalele zeități fiind următoarele: Zalmoxis (zeul suprem), Bendis (zeița Lunii, a pădurilor, a farmecelor și a nopții), Gebeleizis (zeul fulgerului și al orizontului), Kotys (zeița primăverii, a vieții și a naturii), Pleistoros (zeul războiului) și Sabazios (zeul cerurilor).

Ceremoniile religioase au fost oficiate în sanctuare circulare (Sarmizegetusa Regia, în Munții Orăștiei), preoții deținând un rol privilegiat în cadrul vieții sociale și politice a geto-dacilor.

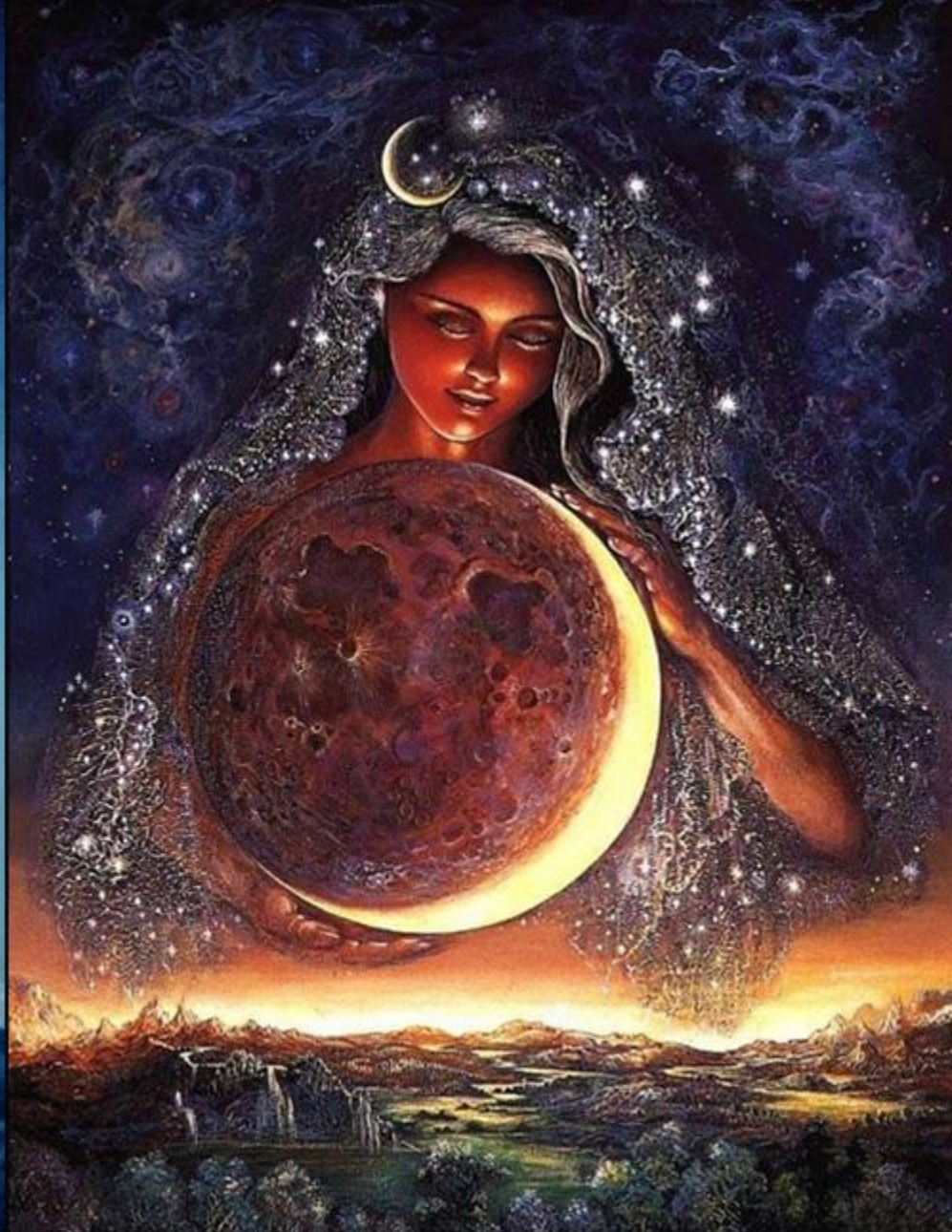
Burebista

Decebal

**Zalmoxis, zeul suprem din panteonul
geto-dac**

**Bendis, zeița Lunii, a pădurii, a
farmecelor și a nopții**

**Gebeleizis, zeul fulgerului și al
orizontului**

**Pleistoros, zeul
războiului**

Sanctuarul circular de la Sarmizegetusa Regia (Munții Orăștiei)

Contactele cu lumea mediteraneană

Secolele VII-VI î.Hr. - pe țărmul dobrogean al Mării Negre, au fost întemeiate așezări locuite de greci (*polis-uri*): Histria (Istria), Tomis (Constanța) și Callatis (Mangalia).

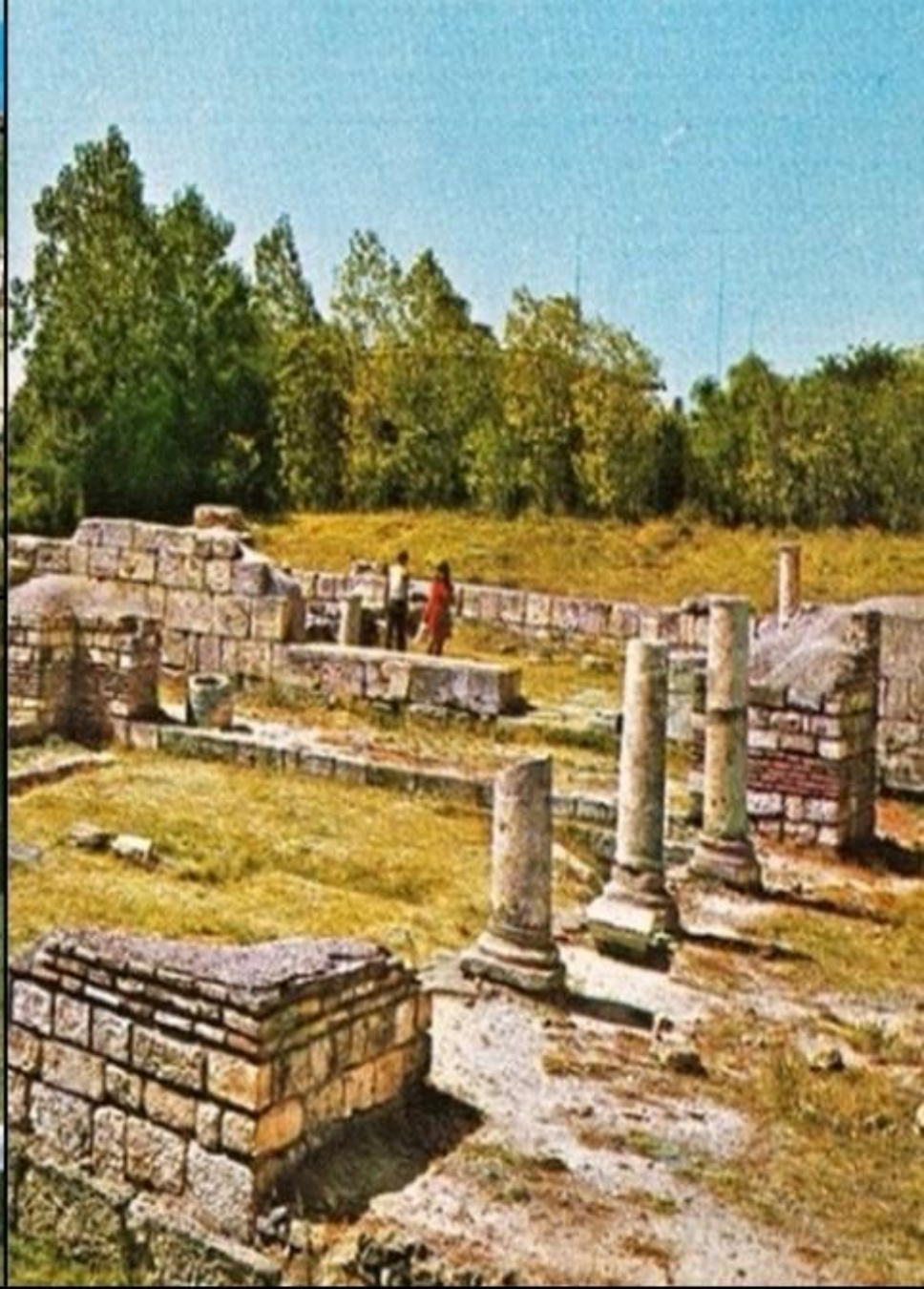
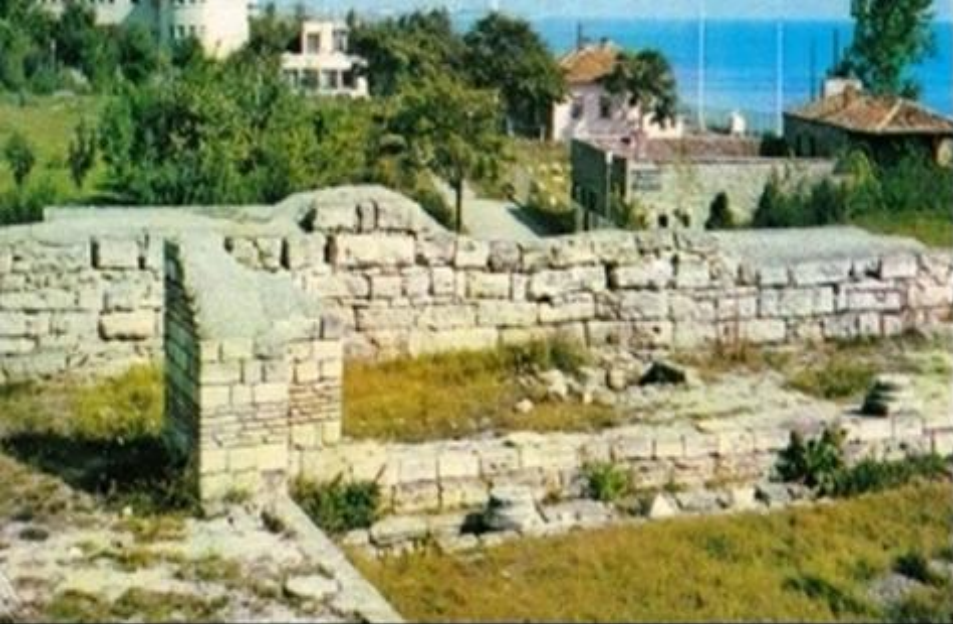
Influențe exercitate de alte populații asupra geto-dacilor au venit din partea următoarelor civilizații: celții (metalurgia fierului și roata olarului); sciții și persanii (prelucrarea metalelor prețioase); grecii (moneda, scrierea și elemente de arhitectură); romanii (unelte, arme și ceramică).

Principalele conflicte militare purtate de geto-daci au fost următoarele:

- a. 514 î.Hr. - expediția regelui persan Darius I cel Mare (522-486 î.Hr.) în Dobrogea;
- b. 335 î.Hr. - expediția lui Alexandru al III-lea cel Mare (336-323 î.Hr.) la nord de Dunăre;
- c. 300-292 î.Hr. - războaiele dintre căpetenia geto-dacă Dromichaïtes (cca. 300-280 î.Hr.) și liderul macedonean Lysimachos (306-281 î.Hr.), încheiate printr-o alianță.

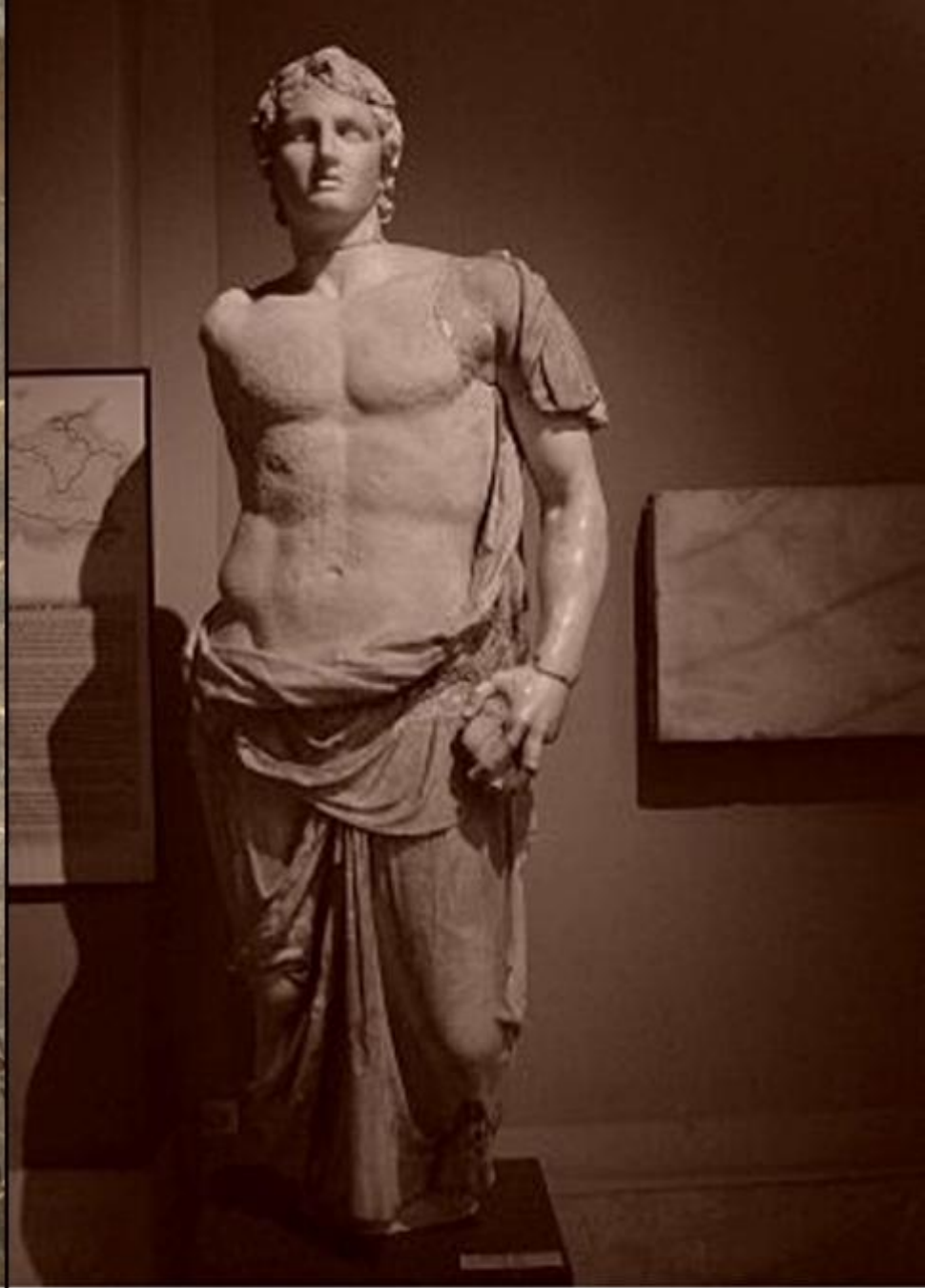
Cetatea Histria (vedere aeriană)

Cetatea Callatis (colaj)

Darius I cel Mare

Alexandru al III-lea cel Mare

Dromichaetes

LYSIMACHOS (?) M.D. 300 (over)
LYSIMACHOS (?) M.D. 300 (over)
LYSIMACHOS (?) about 300 B.C.
No. 1816

Lysimachos

BIBLIOGRAFIE

1. Dumitrescu, Doru, Manea, Mihai, *Mic dicționar enciclopedic de termeni istorici*, Editura Meronia, București, 2008.
2. Soare, Aurel Constantin, Cojocaru, Daniela Ana, Grozav, Gabriel, Pavelescu, Alina, *Istorie: Manual pentru clasa a VIII-a*, Editura Art Klett, București, 2020.
3. Stoica, Stan (coordonator), Băluțoiu, Valentin, Becheru, Dragoș Sebastian, Bilcea, Valentina, Bondar, Ancuța, Grecu, Maria, *Istorie: Manual pentru clasa a VIII-a*, Editura CD Press, București, 2020.
4. Gheorghe, Maria Mariana, Săvuță, Irina Ema, *Istorie: Manual pentru clasa a VIII-a*, Editura Litera, București, 2020.
5. Bărbulescu, Mihai, Deletant, Dennis, Hitchins, Keith, Papacostea, Șerban, Teodor, Pompiliu, *Istoria României*, Editura Corint Educațional, București, 2014.
6. Giurescu, Constantin C., *Istoria Românilor*, Editura ALL, București, 2019.
7. Constantiniu, Florin, *O istorie sinceră a poporului român*, Editura Univers Enciclopedic Gold, București, 2008.
8. Bulei, Ion, *O istorie ilustrată a românilor*, Editura Litera, București, 2018.
9. Djuvara, Neagu, *O scurtă istorie ilustrată a românilor*, Editura Humanitas, 2013.
10. Pop, Ioan-Aurel, *Scurtă istorie a românilor*, Editura Litera, București, 2019.
11. Hitchins, Keith, *Scurtă istorie a României*, Editura Polirom, Iași, 2015.
12. Popa-Lisseanu, Gheorghe, *Dacia în autorii clasici*, Editura Vestala, București, 2015.
13. Imagini: Google Images (domeniul public).

😊 Vă mulțumim pentru atenție! 🎉

ȘCOALA COOL
EDUCAȚIE PRIN CONȚINUT

